

2022'nin ilk çeyreğinde Gürcistan ekonomisi

Gürcistan ekonomisi, pandemi kısıtlamalarındaki rahatlama ve turizmle ilgili sektörlerdeki iyileşme sayesinde iki haneli büyümeyi sürdürmüştür:

- Ekonomik büyüme konusundaki hızlı tahminlere göre, Rusya-Ukrayna savaşından kaynaklanan belirsizlikler genel görünümde bozulmaya neden olurken genel ekonomik faaliyetler de hız kazanmaktadır. İlk tahminlere göre GSYİH'deki büyüme 2022'nin ilk çeyreğinde %14,4 ivme kazanmıştır.
- Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme, taşımacılık ve depoculuk, otel ve restoran, inşaat, sanat, eğlence ve dinlence, madencilik ve taş ocakçılığı ile imalat, 2022'nin ilk çeyreğinde bir önceki yıla göre ekonomik büyüme üzerinde olumlu katkıları olmuştur. Vergi mükelleflerinin cirolarındaki bir önceki yıla göre büyüme, Mart ayında %24,4 olmuştur. Bu gösterge ekonominin pandemi sonrası iyileşmeyi sürdürdüğü doğrultusundaki hızlı tahminlerde kullanılmaktadır.

Uluslararası emtia piyasalarındaki daha yüksek fiyatlar enflasyonu arttırmaktadır:

- Tüketici fiyatları Mart'ta bir önceki aya göre %2,5 artmıştır ve yıllık enflasyon, merkez bankasının hedefi olan %3'ün üzerinde, %11,8 olmuştur. Yüksek fiyatların uluslararası piyasalardan aktarımı, Rusya-Ukrayna savaşının neden olduğu kısıtlamalar, tedarik zinciri sorunları ve ulaştırma maliyetleri, 2022'nin ilk çeyreğindeki enflasyonun ana faktörleri olmuştur.
- Tütün** hariç olmak üzere yıllık çekirdek enflasyon* %6,0'da kalırken yıllık çekirdek enflasyon* %5,3 olmuştur. Bu, yıllık başlık enflasyonunun orta vadede düşebileceği anlamına gelmektedir.
- Yıllık enflasyona kalem kalem bakıldığında:
  - ✓ Yıllık genel enflasyona büyük katkıyı gıda ve alkolsüz içeceklerin yaptığı görülmektedir. Fiyatlar, 5,69 yüzde noktası ekleyerek %17,8 artmıştır. Uluslararası gıda fiyatlarındaki artış asıl yönlendirici etki olmuştur.
  - ✓ Ulaştırma fiyatları %21,6 artmış ve yıllık enflasyona 2,60 yüzde noktası kadar katkıda bulunmuştur. Kişisel ulaştırma donanımı işletmeciliği ekipman fiyatları %29,5 artmıştır.
  - ✓ Konut, elektrik, gaz ve diğer yakıtlarının fiyatları %8,4 yükselmiş ve bu da enflasyonu 0,85 yüzde noktası kadar yükseltmiştir. Elektrik-su-gaz ve diğer yakıtların fiyatları %11,3, ikametgâhların bakım ve onarım fiyatları %12,9 ve konut kiralardaki gerçek artış %2,4 artmıştır.
- Bu arada yurtiçi üretici fiyat endeksi (YİÜFE), Mart 2021 ile karşılaştırıldığında %10,6 artmıştır. İmalat ürünleri için YİÜFE, 2021'in aynı ayıyla karşılaştırıldığında %15,3 artmış, bunun sonucunda da genel yıllık YİÜFE'ye 11,43 yüzde noktası katkı yapmıştır.

- YİÜFE'deki yıllık değişimin hemen hemen dörtte biri bir önceki yıla göre %17,0 artan gıda ürünleri fiyatlarından kaynaklanmaktadır.
- İthalat Fiyat Endeksi bir önceki yıla göre %17,0 artmıştır. Kimyasal ürünlerin fiyatları %43,6 artarken kok ve işlenmiş petrolün ithalat fiyatları %70,3 fırlamıştır ki bu da manşet enflasyon üzerinde yukarı yönde baskı oluşturmuştur.

* Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içeceklerin, enerjinin, resmi düzenlemeye bağlı tarifelerin ve ulaşımın (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkartılması yoluyla hesaplanır.

** Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içeceklerin, tütünün, enerjinin, resmi düzenlemeye bağlı tarifelerin ve ulaşımın (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkartılması yoluyla hesaplanır.

Sokağa çıkma yasağındaki gevşeme ekonomiyi teşvik ederken dış ticaret faaliyetlerinde ilerleme olmuştur:

- 2022'in ilk çeyreğinde, Gürcistan'ın dış kaynaklı emtia cirosu bir önceki yıla göre %37,9 büyümüş ve 3865,0 milyon \$ olmuştur.
- İthalat 2693,2 milyon \$ olurken (%35,7 artış) ihracat 1171,8 milyon \$ olmuştur (%43,3 artış).
- Ticaret açığı %30,3 artmış ve 1521,4 milyon \$ olmuştur. Dış ticaret cirosu içindeki payı %41,6'dir (2021'in ilk çeyreği: %41,6).
- AB ülkelerine ihracat 208,6 milyon \$ (2021'in ilk çeyreği ile karşılaştırıldığında %33,2↑) ve toplam ihracatın %17,8'i kadar olmuştur. Öte yandan ithalat, toplam ithalatın %22,1'i düzeyinde, 607,1 milyon \$ olmuştur (%36,2 artış).
- Bağımsız Devletler Topluluğu'na (BDT) ihracat 435,6 milyon \$ (19.6%↑) ve toplam ihracatın %37,2'si kadar olmuş; ithalat ise toplam ithalat içinde %27,3 payla 749,6 milyon \$ olmuştur (22.7%↑).
- İhracat piyasası konsantrasyonu yüksektir. En büyük beş ticaret ortağına ihracatın toplam ihracat içindeki payı %55,4 olmuştur. En büyük paya sahip ortaklar Çin (%18,8), Azerbaycan (%10,7) ve Rusya'dır (%9,4).
- En büyük beş ticaret ortağından ithalatın payı, toplam ithalatın hemen hemen yarısı kadar olmuştur. En büyük paya sahip ortaklar Türkiye (%17,2), Rusya (%10,2) ve Çin'dir (%9,0).

2022'nin ilk çeyreğinde kurumsal krediler küçülürken* tüketici kredileri büyümüştür***:**

- 2021 Eylül sonu itibariyle ticari bankaların toplam varlıkları 2020 sonuyla karşılaştırıldığında yaklaşık %2,0 artmış ve 61,8 milyar Gürcistan Lari (GEL) olmuştur.

- Toplam kredi portföyü 2022'nin ilk çeyreğinde %0,6 büyümüş ve 42,4 milyar GEL olmuştur. Bir önceki yıla göre bakıldığında tüketici kredileri %6,1 büyümüş ve 6,6 milyar GEL olmuştur.
- Kurumsal kredi portföyü bir önceki yıla göre %1,8 düşmüş ve 20,3 milyar GEL olmuştur. Bu düşüşün başlıca itici güçleri, ticarete (düşüşün %5,4'ü), endüstriye (%1,7) ve taşımacılığa (%13,7) verilen kredilerdir.
- Tahsili gecikmiş alacakların/kredilerin (TGA) toplam krediler içindeki payı %5,0 olmuştur. Bu, 2021 sonuyla karşılaştırıldığında 0,1 yüzde noktası daha düşüktür.
- Finansal olmayan kredi müşterilerinin mevduat portföyü (bireyler ve tüzel kişiler), küçük bir artış kaydederek 38,1 milyar GEL olmuştur. Bunun önde gelen itici güçleri, sırasıyla %14,9 ve %5,3 büyüme kaydeden, tüzel kişilerin milli para cinsinden vadeli mevduatı ve gerçek kişilerin yabancı para cinsinden vadesiz mevduatıdır. Bireylerin vadeli mevduatları %5,5 küçülürken (yabancı para cinsinde %9,2 düşüş), tüzel kişilerin vadeli mevduatı %11,5 artmıştır (yabancı para cinsinde %1,7).
- Dolarizasyon, bireylerin mevduatında %73,0 (2021: %73,4) ve tüzel kişilerin mevduatında %46,4 (2021: %45,9) iken toplam mevduatta %60,2 (2021: %60,5) olmuştur.
- Raporlama dönemi süresince sektörün öz kaynak karlılığı %24,8'ken (2021'in ilk çeyreği: %27,8) aktif karlılığı %3,1 (2021'in ilk çeyreği: %2,8) olmuştur.

*** Bu bölümde kurdaki düşüşlerin etkisi, büyüme oranlarının hepsinin dışında tutulmuştur.

Gürcistan Milli Bankası (GMB) 30 Mart 2022 tarihli son para politikası toplantısında (PPT) para politikası oranını 0,5 yüzde noktası artırılarak %11,0'e yükseltilmiştir:

- GMB, yeniden finansman faiz oranını yükselen enflasyonu düşünerek %11,02'e yükseltmeye karar vermiştir. GMB, politika faiz oranını 2021'in başından bu yana 3,0 yüzde noktası arttırmıştır.
- GMB, baz etkisi nedeniyle enflasyonun yavaşlamaya başlayacağını belirtmiştir.
- GMB'ye göre para politikasının sıkılaştırılması enflasyon artış riski beklentisi düşürülene dek sürdürülecektir.
- GMB, jeopolitik gerilimlerin ve küresel finansal koşullardaki beklenenden daha hızlı sıkılaştırmanın ana riskleri oluşturduğunun altını çizmektedir.

Uyarı Notu: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

